

recent verschenen

Meten wat er leeft - De kracht van samenwerking in het Netwerk Ecologische Monitoring

In november 2020 is een brochure verschenen over het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM). De RAVON-meetprogramma's Reptielen, Amfibieën en Zoetwatervissen zijn onderdeel van het NEM. Daarnaast vallen ook de meetprogramma's van andere soortenorganisaties zoals de broedvogeltellingen van Sovon en het nieuwe strepen van FLORON onder het NEM.

In totaal draait het NEM op de inzet van meer dan 16.000 vrijwilligers en 150 professionals. Veel vrijwilligers tellen en monitoren in de eerste plaats vanuit hun interesse en passie voor de soorten. Maar wat gebeurt er vervolgens met de aangeleverde gegevens? Hoe worden deze gegevens omgezet in trends? En hoe dragen deze trends bij aan de bescherming van soorten?

In deze brochure komen zowel vrijwilligers als professionals aan het woord over het NEM. Wat drijft ze en wat wensen ze nog? Daarnaast ook voorbeelden van bijzondere successen. Kortom een aanrader voor iedereen die iets meer wil weten over wat er met zijn of haar gegevens gebeurt.

De brochure is te downloaden als PDF op www.ravon.nl/Brochures

Kikkers en padden helpen salamanders

Salamanders gebruiken chemische sporen en magnetische signalen om in het voorjaar het voortplantingswater te vinden, vooral op relatief korte afstand. Voor de langere afstand kunnen ze gebruik maken van geluid.

Het was al bekend dat migrerende vogels zich oriënteren op niet-migrerende soortgenoten als ze overvliegen en een goede rust- of broedplaats zoeken. Het is gebleken dat salamanders zich kunnen oriënteren op het geluid van kikkers of padden met wie zij zowel hun voortplantingswater als voortplantingsperiode delen. Dit gedrag is aangeleerd.

Drie experimentele onderzoeken tonen aan dat kamsalamanders, vinpootsalamanders en kleine watersalamanders zich wel oriënteren op bijvoorbeeld de gewone pad of Iberische meerkikker met wie ze zowel het voortplantingswater delen als de periode van voortplanting overeenkomt en niet met de bruine kikker die wél van

hetzelfde voortplantingswater gebruik maakt, maar in een ander seizoen. Jonge salamanders vertoonden dit gedrag nog niet, wat lijkt te betekenen dat dit gedrag aangeleerd wordt.

Het leren herkennen van geluiden die nuttig zijn is een techniek die salamanders tijd en energie bespaart als ze ver van het voortplantingswater zijn verwijderd na de winterslaap en het kan ze ook helpen om nieuwe voortplantingswateren te vinden.

Sergé Bogaerts & Annemarieke Spitzen

- Diego-Rasilla, F.J. & R.M. Luengo, 2007. Acoustic orientation in the palmate newt, *Lissotriton helveticus*. *Behavioral Ecology and Sociobiology* 61: 1329-1335.
- Madden, N., & R. Jehle, 2016. Acoustic orientation in the great crested newt (*Triturus cristatus*). *Amphibia-Reptilia* 38(1): 57-65.
- Pupin, F., R. Sacchi, A. Gentili, P. Galeotti & M. Fasola, 2007. Discrimination of toad calls by smooth newts: support for the heterospecific attraction hypothesis. *Animal Behaviour* 74: 1683-1690.

